

LUNDS
UNIVERSITET

Institutionen för psykologi
Beteendevetenskapliga programmet

Är transkvinnor riktiga kvinnor?

En enkätstudie om svenskars transfobi

Malin Durgé & Emma Gunnarsson

Kandidatuppsats i Psykologi. 2021

Handledare: Una Tellhed
Examinator: Magnus Lindén

Abstract

The aim of this digital explicit survey study is to examine adult Swedes' attitudes towards transgender people, or their level of transphobia. The theories used to discuss the results of this study is social dominance theory (SDT), the heterosexual matrix and hegemonic masculinity. These theories could explain the masculine hierarchy that trump femininity, and due to gender nonconformity threatens the gender norms in society. The research question of this study is: are there any differences in the levels of transphobia towards transgender men and transgender women? The hypotheses are: a) adult Swedes are more transphobic towards transgender women than transgender men, b) men are more transphobic than women, and c) feminists are less transphobic than non-feminists. This survey study was shared and performed online via social media platforms, and contained the established scale *Attitudes toward Transgender Men and Women Scale (ATTMW)*, with items measuring attitudes toward transgender men and transgender women. The results supported all of the hypotheses, that is, the participants rated higher level of transphobia towards transgender women than towards transgender men, men were more transphobic, and feminists were less transphobic. Furthermore, the results showed that women are more transphobic towards transgender women than transgender men, while men did not show any differences. These results may be due to that transgender people can be seen as breaking gender norms according to the heterosexual matrix, which threatens the social hierarchy of groups in society. Due to this perceived threat, non-transgender people may feel they have to secure their social status, which in turn may manifest as transphobia towards transgender people.

Keywords: Trans men, trans women, transgender, trans people, transphobia, attitudes, Swedes.

Sammanfattning

Syftet med den här digitala explicita enkätstudien är att undersöka vuxna svenskars attityder till transpersoner, eller deras nivå av transfobi. Teorierna som använts för att diskutera resultatet är social dominanst teori (SDT), den heterosexuella matrisen och hegemonisk maskulinitet. Dessa teorier kan förklara den maskulina hierarkin som trumfar över femininitet, och som på grund av avvikande könsidentitet eller könsuttryck hotar könsnormerna i samhället. Frågeställningen för studien är: finns det skillnader på nivåer av transfobi till transmän och transkvinnor? Hypoteserna är: a) vuxna svenskar har mer transfobi mot transkvinnor än transmän, b) män har mer transfobi än kvinnor, och c) feminister är mindre transfobiska än icke-feminister. Undersökningen utfördes och delades på sociala medier, med den etablerade skalan *Attitudes toward Transgender Men and Women Scale (ATTMW)*, och innehöll items som mäter attityd till transmän respektive transkvinnor. Resultatet stödjer samtliga hypoteser, alltså att det var högre nivå av transfobi mot transkvinnor än transmän, män var mer transfobiska, och feminister mindre transfobiska. Däremot fann vi att kvinnorna hade mer transfobi till transkvinnor än till transmän, medan männen inte visade på någon skillnad. Dessa resultat skulle kunna bero på att transpersoner kan ses som personer som bryter mot de satta könsnormerna enligt den heterosexuella matrisen, vilket hotar de sociala grupphierarkierna i samhället. På grund av detta upplevda hot kan icke-transpersoner vilja upprätthålla sin sociala gruppstatus, vilket i sin tur kan yttra sig som transfobi mot transpersoner.

Nyckelord: Transmän, transkvinnor, transpersoner, transfobi, attityder, svenskar.

Vi vill rikta ett stort tack till alla undersökningsdeltagare som valde att ställa upp i vår undersökning, vår handledare Una Tellhed, kursansvarig Roger Johansson och Geoffrey Patching!

Är transkvinnor riktiga kvinnor? En enkätstudie om svenskars transfobi

I Sveriges samhällsdebatt diskuteras det ofta om transpersoner, deras könsidentiteter och rättigheter (Ekis Ekman, 2021; Hagerblom Sjökvist, 2020; Noaksson & Rapp, 2018; Reimer, 2021). Det är bland annat frågor som berör vad det innebär att vara man och kvinna biologiskt och socialt, vem som får kalla sig för man och kvinna, hur en del feministers syn på transpersoner, särskilt transkvinnor, ser ut och vad personer som upplever könsdysfori har rätt till medicinskt (Berglund & Rostam, 2021; Farrokhzad 2018; Hansson, 2020; Noaksson & Rapp, 2018; Palacios & Rostam, 2020; Reimer, 2021).

I den här uppsatsen undersöker vi svenskars (18+ år) attityder till transpersoner, det som kallas för transfobi. Transfobi är, "en uppfattning eller en medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på transpersoner som grupp eller individer" (Folkhälsomyndigheten, 2015, s.11). Vi vill se om det finns en skillnad på nivåer av transfobi till kvinnliga transpersoner jämfört med manliga transpersoner, och om attityden skiljer sig mellan män och kvinnor. Har svenskar liknande attityder till transmän och transkvinnor som tidigare studier från andra länder har visat, nämligen att det förekommer en högre nivå av transfobi mot transkvinnor än transmän (Carrera-Fernández et al., 2014; Hill & Willoughby, 2005; Human Rights Campaign, 2015; Wang-Jones et al., 2017, 2018; Winter et al., 2008)? Utifrån den aktuella samhällsdebatten vill vi också undersöka om det finns en skillnad mellan personer som identifierar sig som feminister och icke-feminister, för att se om allmänhetens attityder speglar de som framställs i media. För att analysera skillnader i attityder kommer följande teorier att användas i denna uppsats: social dominanst teori, den heterosexuella matrisen och hegemonisk maskulinitet.

Definition av transperson

Att hitta en definition på vad det menas med att vara en transperson är komplext eftersom att könsidentiteter är ett ständigt utvecklande och debatterat område (Reimer, 2021). Det finns många olika subgrupper av könsidentiteter, vilket innebär att definitionen av att vara en transperson varierar från person till person (Gäredal, 2013; Landén & Innala, 2000; Wang-Jones et al., 2018).

Könsidentiteter är beskrivningar på det kön en person identifierar sig med och en person kan växla mellan dem eller ha mer än en könsidentitet samtidigt (Gäredal, 2013). Att vara transsexuell eller transperson menar Wang-Jones et al. (2018) och Landén och Innala (2000) förekommer både hos män och kvinnor, och är ett bredare begrepp för personer som

inte nödvändigtvis identifierar sig till de två vanligaste binära könsidentiteterna, man och kvinna (Gäredal, 2013). Icke-binär och genderfluid är andra exempel på könsidentiteter en person som inte identifierar sig med begreppen man och kvinna kan vara (Gäredal, 2013). En transperson ska inte förväxlas med en transvestit (Landén & Innala, 2000). En man som ibland klär sig i stereotypiska kvinnokläder anses vara transvestit och inte en transkvinna (Landén & Innala, 2000). En transvestit identifierar sig inte nödvändigtvis som det motsatta könet (Landén & Innala, 2000).

Könsdysfori och stöd för transpersoner

Att känna att ens könsidentitet inte stämmer överens med det kön som personen blev tilldelad vid födseln kallas för könsdysfori och medför ofta ett lidande hos personen som upplever det (Socialstyrelsen, 2020a). Vissa transpersoner väljer att göra könsbekräftande behandlingar, till exempel hormoner, operationer, hårborttagning och röstträning, för att få kroppen mer kongruent med deras könsidentitet (Landén & Innala, 2000; Wang-Jones et al., 2018). Könsbekräftande behandling är den medicinska, sociala och juridiska process för att göra kroppen mer enhetlig med det upplevda könet (Folkhälsomyndigheten, 2015, 2020). Tidigare kallades könsbekräftande behandling för könskorrigering eller könsbyte (Folkhälsomyndigheten, 2020).

Det finns ingen statistik på hur många transpersoner det finns i Sverige, utan det närmaste man kan komma är en uppskattning utifrån antalet som får diagnosen könsdysfori och antalet som ansöker om att ändra sitt juridiska kön, vilket har ökat både i Sverige och resten av världen på senare tid (Statens offentliga utredningar, 2017). Ökningen i Sverige de senaste 10 åren har främst skett hos barn och unga vuxna, och speciellt bland de som tilldelats könet kvinna vid födseln (Socialstyrelsen, 2020b). Sedan 2008 har antalet nya personer mellan 13-17 år som tilldelats könet kvinna vid födseln och som fått diagnosen könsdysfori ökat med 1500 procent (Socialstyrelsen, 2020b). Det totala antalet som har en könsdysforidiagnos i Sverige 2018 var 5841 personer, vilket motsvarar 0,06% av befolkningen (Socialstyrelsen, 2020a). Denna ökning kan bero på ett mer öppet och tillåtande samhälle, samt att det är ett ämne som tas upp mer än tidigare (Statens offentliga utredningar, 2017). Dessutom finns det idag ökad tillgång till både könsbekräftande vård och information om vad det innebär att vara transperson (Statens offentliga utredningar, 2017).

De personer som i Folkhälsomyndighetens (2020) rapport hade sökt vård för psykisk ohälsa och könsdysfori upplevde att de hade fått stöd och hjälp i sökandet efter vård från både

familj och vänner, och att ungdomsmottagningar var trygga och kunniga arenor att vända sig till för frågor och hjälpsökande om transidentiteter. Däremot anser debattörerna Berglund och Rostam (2021) och Palacios och Rostam (2020) att det finns brister i att få bra och korrekt hälso- och sjukvård som en person med könsdysfori i Sverige. Köerna och tillgängligheten att få remisser till utredning av könsdysfori för unga personer har de senaste åren försvårats och blivit längre, och kan leda till psykiskt lidande och självmedicinering, vilket i sin tur kan leda till allvarliga hälsokomplikationer hos dessa personer (Berglund & Rostam, 2021; Palacios & Rostam, 2020).

Teori

För att förklara skillnader i attityder till transmän och transkvinnor används följande teorier som beskriver och förklarar de hierarkier och bakomliggande beteenden som finns mellan de binära könen man och kvinna: social dominans teori, den heterosexuella matrisen och hegemonisk maskulinitet.

Social dominans teori

Den första teorin som används är social dominans teori (SDT), som handlar om att det ligger i människans natur att vilja skapa och bevara gruppbaserad social hierarki både i ingruppen och i förhållande till utgrupper (Sidanius & Pratto, 1999). Sociala fenomen som gruppkonflikter och diskriminering anses vara grundade i SDT och visar sig på tre olika sätt: ålder, kön och på redan satta, accepterade normer och system i samhället (Sidanius & Pratto, 1999). Avvikanden från godtyckliga normer av sexualiteter och könsidentiteter är sådant som kan yttra sig i form av bland annat transfobi och diskriminering, medan könshierarkin grundar sig på att det oftast är mannen som har större makt jämfört med kvinnan (Sidanius & Pratto, 1999). En transperson som utmanar dessa dikotoma könsnormer genom att inte identifiera sig till sitt juridiska kön, kan anses som hotande och förvirrande för vissa individer och grupper (Sidanius & Pratto, 1999).

De tre processer som skapar och upprätthåller dessa sociala hierarkier är individuell diskriminering, institutionell diskriminering och beteende-asymmetri (Sidanius & Pratto, 1999). Den individuella diskrimineringen innebär den dagliga diskriminering som kan förekomma i gruppbaserad favoritism, till exempel att en person inte blir kallad till en arbetsintervju av anledningen att hen är en transperson (Sidanius & Pratto, 1999). Den institutionella diskrimineringen sker på en mer statlig nivå och kan innebära diskriminering

inom till exempel utbildning, arbetslivet, hälso- och sjukvården (Sidanius & Pratto, 1999). Den tredje processen, beteende-asymmetri, innebär att gruppmedlemmar i både en överordnad och underordnad grupp beter sig på ett systematiskt sätt som skiljer grupperna från varandra och som gör att deras gruppstatus bibehålls, istället för att utmana sina grupp-positioner som kan leda till en ändring i den sociala grupphierarkin (Sidanius & Pratto, 1999). I beteende-asymmetrin menar Sidanius och Pratto (1999) att underordnade grupper har en aktiv och betydande roll i att deras status bibehålls som underordnad, då de beter sig på ett sådant sätt som förstärker deras underordnad istället för att försöka ändra deras status.

Sidanius och Pratto (1999) antyder att SDT kan på en nivå av kön och godtyckliga normer vara ett uttryck av en utvecklad maskulin psykologi som handlar om att konkurrera mot andra personer i utgrupper, för att själva få högre status som gör att de framstår som attraktiva partners. En del män från dominanta grupper tenderar att förtrycka kvinnor och se kvinnor från både dominanta och undergivna grupper som en resurs för reproduktion, medan män från underordnade grupper tenderar att ha fler nackdelar emot sig, jämfört med kvinnor från underordnade grupper (Kimmelmeier, 2015). Detta kan vara en förklaring till mellangrups konflikter mellan män och transpersoner, särskilt transkvinnor, för att transkvinnor ses som män som bryter mot den traditionella könsnormer som säger hur en man ska vara och se ut (Folkhälsomyndigheten, 2020; Sidanius & Pratto, 1999).

För att förutse en persons vilja att upprätthålla sociala hierarkier mäter man deras sociala dominansorientering (SDO) (Sidanius & Pratto, 1999). Forskning visar på att SDO korrelerar med fördomsfullhet (Kimmelmeier, 2015) och att män har generellt högre SDO värden än kvinnor, vilket gör män mer fördomsfulla (Sidanius et al., 2004). Personer som har ett högt värde av SDO tenderar att vilja upprätthålla till exempel diskriminering mot transpersoner och transfobiska beteenden, medan personer med lågt SDO-värde tenderar att vilja minska diskriminering och sociala hierarkier (Sidanius & Pratto, 1999).

Den heterosexuella matrisen

Den andra teorin som används är den heterosexuella matrisen, som beskriver en binär matris bestående av manligt/maskulint och kvinnligt/feminint som är motsatser till varandra (Butler, 1999). Det antas att dessa motsatser följer normen av heterosexualitet och attraherar varandra (Butler, 1999). Dessutom utgör matrisen en hierarki där det som är manligt/maskulint står högre än det som är kvinnligt/feminint (Butler, 1999). Enligt Butler (1999) antar den heterosexuella matrisen att för att kroppar ska kunna förstås på ett

sammanhängande sätt, så måste det finnas ett stabilt kön (eng. *sex*) som uttrycks genom en stabil könsidentitet (eng. *gender*), det vill säga att det som är maskulint är manligt, och det som är feminint är kvinnligt.

Detta definieras genom den obligatoriska heterosexualiteten som beskriver antagandet om heterosexualitet som naturligt, och att avvika från det som anses heterosexuellt inte är önskvärt utan anses istället vara onaturligt (Butler, 1999; Rich, 1980). Det leder till att beteenden och uttryck som inte följer den heterosexuella normen anses onormala och ”tvingas bort” för att återskapa de tillåtna, ”normala” beteenden och uttryck som finns inom den heterosexuella matrisen (Butler, 1999). Detta leder till att det som är maskulint är mer önskvärt än det som är feminint, vilket innebär att en transman ökar sin sociala önskvärdhet genom sin övergång till det maskulina, och en transkvinna minskar på motsvarande sätt sin sociala önskvärdhet (Butler, 1999).

Hegemonisk maskulinitet

Den tredje och sista teorin som används är teorin om hegemonisk maskulinitet, som innebär en rangordning av olika versioner av femininitet och maskulinitet på samhällsnivå (Connell, 1987). Den hegemoniska maskuliniteten är den version som står högst i rangordningen, och står alltså över andra versioner av maskulinitet såväl som alla versioner av femininitet (Connell, 1987). Det finns ingen motsvarande hegemonisk femininitet eftersom det som definierar femininitet snarare är en avsaknad av maskulinitet (Connell, 1987). Den hegemoniska maskuliniteten är den som av samhället anses vara den ideala maskuliniteten, vilket inte nödvändigtvis speglar den mest förekommande (Connell, 1987). Istället är det den normativa maskuliniteten, vilken förkroppsligar det mest ärofyllda sätt att vara en man, samtidigt som det kräver att alla andra män positionerar sig i förhållande till den hegemoniska maskuliniteten (Connell & Messerschmidt, 2005). Hegemoni innebär ett övertag genom kultur, institutioner och övertalning, som ger ökad auktoritet och social makt (Connell & Messerschmidt, 2005). De aspekter av hegemonisk maskulinitet som främjar dominans över andra och som är socialt destruktiva kallas ibland för toxisk maskulinitet (Kupers, 2005). Beteenden som kopplas till toxisk maskulinitet är bland annat extrem konkurrens och girighet, okänslighet för eller bristande hänsyn till andras upplevelser och känslor, ett starkt behov av att dominera och kontrollera andra, en rädsla för beroende, en beredskap att tillgripa våld, samt stigmatisering och underkastelse av kvinnor, homosexuella och män som uppvisar feminina egenskaper (Kupers, 2005). Den viktigaste funktionen hos modern hegemonisk

maskulinitet är att den är heterosexuell, och som följd är en homosexuell maskulinitet underordnad (Connell, 1987).

Olika länders attityder till transpersoner

År 2021 rankades Sverige i "LGBTQ+ Travel Safety Index" som en av de topp 3 mest HBTQ-vänligaste landet i världen att resa till (Fergusson & Fergusson, 2021). Kanada kom på första plats och Sverige kom tillsammans med Nederländerna på delad andra plats (Fergusson & Fergusson, 2021). Detta index baseras på länders lagar kopplat till HBTQ-rättigheter, däribland lagar kring transpersoners identitet och rätt att byta juridiskt kön med eller utan könsbekräftande behandling (Fergusson & Fergusson, 2021). Trots Sveriges höga rangordning är det inte självklart att transpersoners lagar och rättigheter speglar hur de uppfattas och behandlas i samhället. Dessutom finns det också skillnader inom gruppen transpersoner, bland annat visar statistik från Human Rights Campaign (2015) och Folkhälsomyndigheten (2020) att transkvinnor både i USA och i Sverige i större utsträckning blir utsatta för hat- och våldsbrott än transmän, vilket skulle kunna indikera en sämre attityd gentemot transkvinnor än transmän.

Med detta i åtanke är det intressant att undersöka svenskars attityder till transpersoner för att se om de liknar resultaten från den kanadensiska studien av Hill och Willoughby (2005), som utvecklade en skala som mätte bland annat våld, trakasserier och diskriminering mot transpersoner. Winter et al. (2008) utförde en replikationsstudie av Hill och Willoughby (2005) i Hong Kong, som visade på mer transfobi mot transpersoner jämfört med studien i Kanada (Hill & Willoughby, 2005; Winter et al., 2008). Däremot visade båda studierna att männen hade en högre nivå av transfobi och större benägenhet till våld mot transpersoner, än vad kvinnorna i studierna hade (Hill & Willoughby, 2005; Winter et al., 2008). De fann även att det fanns större bias mot transkvinnor än transmän (Hill & Willoughby, 2005; Winter et al., 2008). Anledningen till resultatens olikheter attribueras till kulturskillnader, som bland annat att män och söner anses ha ett högre värde i samhället och inom familjen i Hong Kong än i Kanada (Winter et al., 2008). På grund av denna bias mellan könen i samhället diskuterade forskarna om att männen har mer att leva upp till och förlora, och därmed potentiellt upplevde ett större hot om sin egen könsroll och ett större behov att upprätthålla den heterosexuella matrisen (Winter et al., 2008).

En annan studie som också visar på att män har mer negativa attityder till transpersoner än kvinnor, är en studie av Carrera-Fernández et al. (2014) utförd med spanska

tonåringar som deltagare. Tonårspojkarna visade mer negativ attityd till transpersoner än tonårsflickorna, och deltagarna visade signifikant mer negativa attityder till transkvinnor än transmän (Carrera-Fernández et al., 2014). Även dessa författare argumenterar för att resultatet härleder från den heterosexuella matrisen och fördelarna som män har i samhället, som gör att det gynnar dem att upprätthålla de satta könsrollerna i samhället och att män som avviker från de satta könsrollerna straffas socialt i större utsträckning (Carrera-Fernández et al., 2014).

Wang-Jones et al. (2017) studie undersökte attityder till transmän och transkvinnor i USA med både implicita och explicita test. Resultatet visade att cispersoner, heterosexuella, politiskt konservativa och de som rapporterade att de inte hade någon kontakt med transpersoner, både explicit och implicit föredrog cispersoner (Wang-Jones et al., 2017). Samt att det överlag fanns en mer negativ implicit bias mot transkvinnor än mot transmän (Wang-Jones et al., 2018).

En studie som visar på motsatsen till resultaten från de tidigare studier som presenterats ovan, utfördes av Bukhari et al. (2016) som undersökte skillnader i attityder till transpersoner mellan manliga och kvinnliga universitetsstudenter i Pakistan. Deras resultat visade att hypotesen att män är mer fördomsfulla mot transpersoner än kvinnor inte stämde (Bukhari et al., 2016). Studien visade på något sämre attityd till transmän än transkvinnor, vilket Bukhari, et al. (2016) kopplade till negativa attityder till kvinnor som bryter mot könsnormer, speciellt i islamiska samhällen. Resultatet visade också att kvinnor uppvisade mer negativa attityder till transmän än till transkvinnor, medan män uppvisade det motsatta (Bukhari et al., 2016). Bukhari, et al. (2016) anser att resultatet hos män kommer från eroticism som är associerad med lesbiska kvinnor vilket minskar deras negativa attityder, samt att resultatet hos kvinnor kan komma från fiendtlighet till en gruppmedlem som avvisar ingruppen för att ansluta sig till en annan.

Med bakgrund i dessa studier samt rangordningen i "LGBTQ+ Travel Safety Index" som nämnts ovan, tror vi att svenskar kommer att rapportera mer transfobi mot transkvinnor än transmän, likt Hill och Willoughbys (2005) kanadensiska studie, Winter et al. (2008) studie från Hong Kong, Carrera-Fernández et al. (2014) från Spanien och Wang-Jones et al. (2017, 2018) från USA. Dessutom tror vi att män kommer ha en högre nivå av transfobi än kvinnor, då män generellt har mer fördomar än kvinnor (Sidanius et al., 2004). Dessa förväntningar grundar sig inte bara i de resultat och resonemang som förs i de tidigare nämnda studierna, utan även i SDT, den heterosexuella matrisen och teorin om hegemonisk maskulinitet.

Är feminister transfoba?

Den aktuella samhällsdebatten tar upp att radikalfeminister ibland har starka åsikter om att man måste skilja på biologiskt och socialt kön (Ekis Ekman, 2018). En av dessa debattörer om könsidentiteter är journalisten, författaren och feministen Kajsa Ekis Ekman, som bland annat anser att den nya synen på kön som en "känsla" snarare än biologi, som vissa transpersoner stöttar, hotar feminismen (Ekis Ekman, 2021). Ekis Ekman anser att transkvinnor som får tävla inom damidrotten har biologiska fördelar över ciskvinnor, och riskerar att utklassa och radera ciskvinnors rekord från idrottshistorien (Ekis Ekman, 2018). Samt att det är en säkerhetsrisk för ciskvinnor att låta transkvinnor komma in i vissa kvinnliga sociala rum och få samma bemötande som ciskvinnor, till exempel att transkvinnor får tillgång till kvinnofängelser (Ekis Ekman, 2018). Detta för att transkvinnor har de biologiska manliga könskromosomerna, har levt som män och gör att ciskvinnors position i samhället hotas och förminsas (Ekis Ekman, 2018). Ekis Ekman ser även stora problem med att bland annat RFSL vill sänka åldern för könsbekräftande behandling för unga transpersoner (Ekis Ekman, 2021). Dessa ämnen debatteras just nu och motdebattörer till dessa åsikter och argument påpekar ofta faktafel och brister i argumenten i Ekis Ekmans artiklar, böcker och intervjuer (Farrokhzad, 2018).

I och med samhällsdebatten om transpersoner och synen hos vissa feminister som anklagas för att inte se transkvinnor som riktiga kvinnor, vill vi även jämföra attityderna hos deltagarna som identifierar sig som feminister respektive icke-feminister (Ekis Ekman, 2018; Farrokhzad 2018; Folkhälsomyndigheten, 2020; Noaksson & Rapp, 2018). Jämförelsen är intressant eftersom att feminister ofta är kvinnor och kvinnor generellt är mindre fördomsfulla (Pew Research Center, 2020; Sidanius et al., 2004). Därmed är det sannolikt att de är mindre transfoba än icke-feminister, som oftast är män (Pew Research Center, 2020).

Vår hypotes är att feminister är mindre transfobiska än icke-feminister, eftersom feminister oftast är kvinnor och kvinnor generellt har mindre fördomar (Pew Research Center, 2020; Sidanius et al., 2004).

Transpersoner i Sverige

Med tanke på dessa skilda perspektiv i samhället som presenterats ovan, anser vi att det finns en stor nytta i att undersöka mer allmänna attityder hos samhället i stort, eftersom det kan ge en kartläggning av hur svenskars attityder till transpersoner ser ut och en bredare bild av transpersoners status i Sverige. Förhoppningsvis kan det bidra till att synliggöra

eventuell minoritetsstress/sociala identitetshot och diskriminering som transpersoner kan uppleva. Dessutom är det ett relativt nytt ämne att forska om fördomar till transpersoner, och det har därmed endast utförts ett fåtal tidigare studier på ämnet (Carrera-Fernández et al., 2014). Studien skapar också en grund till framtida forskning som kan undersöka de kausala samband som finns mellan det svenska samhället och attityder till transpersoner.

För att begränsa oss i vår studie har vi valt att fokusera på könsidentiteterna transman och transkvinna, med definitionen att en transkvinna är en person som fick det juridiska könet man vid födseln men identifierar sig som kvinna, och en transman är en person som fick det juridiska könet kvinna vid födseln men identifierar sig som man (Landén & Innala, 2000; Wang-Jones et al., 2018). I denna studie behöver en transperson inte ha genomgått en könsbekräftande behandling för att anses vara en transman respektive transkvinna.

Våra hypoteser är att vuxna svenskars attityd är sämre till transkvinnor än transmän, att män har sämre attityd till transpersoner än kvinnor, samt att feminister har bättre attityd till transpersoner än icke-feminister. Hypoteserna kommer att diskuteras utifrån SDT, den heterosexuella matrisen och hegemonisk maskulinitet.

Metod

Deltagare

I studien deltog 426 deltagare. Av dessa togs tre personer bort från datasetet, där två angav att de var under 18 år och en felaktigt angav en ålder över 1000 år. De återstående 423 deltagarna bestod utav 261 män och 162 kvinnor (åldersspann: 18 - 73 år, $M_{age} = 32.9$ år, $SD = 12.6$ år). Majoriteten av deltagarnas sysselsättning var arbetande ($n = 225$), följt av studerande ($n = 151$), arbetssökande ($n = 13$), annat ($n = 13$), pensionär ($n = 9$), föräldraledig ($n = 8$), sjukskriven ($n = 2$) och deltidssjukskriven ($n = 2$).

Bland de 423 deltagarna vars data vi analyserade var det 12 deltagare (7 män och 5 kvinnor) som identifierade sig som ett kön annat än det de tilldelades vid födseln. Av dessa var 5 st icke-binära, 2 st transkvinnor, 2 st transmän (varav en av dem angav könet kvinna vid födseln men identifierade sig som man och kodades därför om till transman), 1 st genderfluid och 2 st markerade alternativet "annat". Antalet deltagare som identifierade sig som ett kön annat än det de tilldelades vid födseln var för få för att göra några meningsfulla statistiska jämförande analyser annat än mellan cisman/ciskvinna. Borttagandet av dessa deltagare som identifierade sig som annat än det kön de tilldelades vid födseln, gav ingen skillnad i det

övergripande resultatet som erhållits, och behövs därför i datasetet för alla analyser. Dock medför det att analyserna endast speglar attityder hos cispersoner.

Design

Vi har gjort en explicit digital enkätstudie med en blandad inomgrupps- (attityder till transmän/transkvinnor) och mellangruppsdesign (man/kvinna, feminist/icke-feminist). För att få fram resultaten gjordes en mixed design repeated measures ANOVA i statistikprogrammet Jamovi.

Material

För att mäta svenskars attityder till transmän och transkvinnor använde vi oss av den etablerade skalan *Attitudes toward Transgender Men and Women Scale* (ATTMW, Billard, 2018). Valet av denna skala gjordes för att vi upplevde den som mer neutral än andra skalor som oftast används i studier med liknande ämne, till exempel *Genderism and Transphobia Scale* (GTS) som på grund av negativt vinklade items kan upplevas som stötande och skapa obehag för deltagarna av studien (Hill & Willoughby, 2005).

Skalan ATTMW har blivit testad i tidigare studier och visar på en god intern validitet (Billard, 2018). Däremot ansåg vi i vår reflektion av skalan att även ATTMW hade en majoritet av negativt vinklade items, som gjorde att vi ville balansera skalan genom att skapa egna positivt vinklade items. Den ursprungliga skalan ATTMW bestod av två separata delskalor innehållande 12 items om transmän respektive 12 items om transkvinnor (Billard, 2018). De items som var unika för delskalan om transmän respektive delskalan om transkvinnor togs bort och ersattes med positiva items formulerade av oss, för att vi ville att den korrigerade skalan skulle vara mer balanserad. Detta gjorde att 4 positivt vinklade items lades till i delskalan för transmän och 5 positivt vinklade items i delskalan för transkvinnor, vilket innebar att de nya korrigerade delskalorna bestod av totalt 14 items var. Exempel på positiva items som vi lade till är “transmän känner jag positivt inför” och “transkvinnor gillar jag” (se bilaga 1). I och med att originalskalan var på engelska översatte vi skalan genom back translation till svenska, för att passa modersmålet av våra deltagare.

Anledningen till att formuleringen i den originala ATTMW-skalan var negativ var för att den tagits fram och bearbetats baserat på fritextsvar till öppna frågor om transpersoner, där ATTMW-items till stor del är citat från dessa svar (Billard, 2018). Samt att de utvalda items för de originala ATTMW-delskalorna för attityder till transmän respektive transkvinnor hade

höga Cronbachs alfa-värden, med $\alpha = 0.94$ för delskalan om transmän och $\alpha = 0.96$ för delskalan om transkvinnor (Billard, 2018). Reliabilitetsanalys för vår korrigerade ATTMW-skala visade också på höga Cronbachs alfa-värden. Delskalan för attityder till transmän hade $\alpha = 0.97$ och delskalan för attityder till transkvinnor hade $\alpha = 0.97$.

Ordningen på items för våra delskalor ändrades om, dels för att undvika ordningseffekt och övningseffekt genom att slumpmässigt blanda positiva och negativa items om vartannat, och dels att båda sektionerna började med positiva items för att börja med en positiv priming och därmed minska risken för eventuellt obehag hos deltagarna.

Likertskalan var graderad från 1 (håller inte alls med) till 7 (håller fullständigt med), och med tillägg av förtydligande text till nivåerna mellan 1 och 7; 2 (håller inte med), 3 (håller delvis inte med), 4 (håller varken med eller inte), 5 (håller delvis med) och 6 (håller med). Ett högt medelvärde indikerar sämre attityd till transpersoner och ett lägre medelvärde bättre attityd till transpersoner.

Utöver delskalorna om transmän och transkvinnor frågade vi om information om deltagarna, som bland annat tilldelat kön vid födseln och vad de identifierar sig som. Detta gjordes för att kunna se på skillnader i attityder mellan tilldelat kön vid födseln, och för att tydliggöra om det fanns deltagare som själva var transpersoner. Vi valde att använda alternativen "man" och "kvinna" istället för "cisman" och "ciskvinna" i enkäten för att förenkla för personer som kanske inte tänkt på sin könsidentitet eller vet vad det innebär att vara cisperson. Dessutom frågade vi om deltagarna själva identifierade sig som feminist, för att se om det fanns någon korrelation till attityd till transpersoner. Det finns delade meningar och definitioner om vad det innebär att vara och identifiera sig som feminist, vilket vi är medvetna om och valde därför att inte definiera begreppet för att hålla det öppet för deltagaren att själv välja sin tolkning och innebörd av begreppet.

Procedur

Utifrån vår korrigerade skala gjordes en digital enkät på Sunet survey som skickades ut på våra privata Facebook-väggar, till olika Facebookgrupper; "Pink Room", "PSYK11 VT21 Lunds Universitet" och "BiL:s medlemmar", samt på Reddit; "r/sweden". Enkäten publicerades 8/4-21 och stängdes 23/4-21.

Valet att göra undersökningen digitalt gjordes på grund av den rådande Covid-19 pandemin och för att kunna få en bred spridning av enkäten. Deltagarna blev därmed inte

slumpmässigt utvalda, vilket betyder att resultatet inte är generaliserbart eller representativt för populationen.

Etik

För att kunna delta i undersökningen behövde deltagarna acceptera och visa att de läst och förstått en text om informerat samtycke som var introducerat i början av enkäten. Texten innehöll information om att deras deltagande var anonymt och inte kan kopplas till dem som individer, att det var frivilligt att delta och att de har rätt till att avbryta deltagandet helt utan konsekvenser.

Några etiska aspekter som togs i beaktning var bland annat val av mätmetod, mätinstrument och vilken skala som skulle användas. Som tidigare nämnts upplever vi vissa vanliga skalor som mäter transfobi etiskt känsliga på grund av ett grovt och grafiskt språk på vissa items. Den skala vi valde att använda, ATTMW, bedömde vi som etisk godtagbar i språkbruket och omarbetades dessutom för att skapa en balans av negativa och positiva formuleringar av items för att minska risken för potentiellt obehag hos deltagarna. Av etiska skäl valde vi även att börja varje delskala om transmän respektive transkvinnor med ett positivt formulerat item för att minska risken för eventuellt obehag hos deltagaren. Detta gjordes eftersom vi ansåg att en negativt formulerad item riskerade att chockera deltagarna och eventuellt påverka resultatet och visa mer negativa attityder.

Eftersom det är ett komplext och känsligt ämne så var vi noga med hur vi formulerade frågorna om kön och valde benämningen tilldelat kön vid födseln över andra alternativ, som biologiskt eller juridiskt kön, eftersom vi ansåg att det är den minst stötande formuleringen som fortfarande tydligt svarar på vår fråga. Som komplement frågade vi vad deltagarna identifierar sig som, där vi hade flera olika svarsalternativ för att ge deltagarna en chans att uttrycka sin könsidentitet utöver det kön de blev tilldelad vid födseln.

Frågan om deltagaren identifierar sig som feminist eller inte, var frivillig att svara på för att deltagarna själva skulle få välja om de ville svara på frågan eller inte. I slutet av enkäten fanns det öppna frågor, där deltagarna kunde ge feedback och kommentarer angående obehag och liknande till oss ansvariga för undersökningen. Det fanns även länkar till stödgrupper för transpersoner och deras närstående i slutet av enkäten för de som önskar ta reda på mer information om transpersoner, eller de som behöver stöd efter att ha fyllt i enkäten. Dessutom skapades en mailadress specifikt för studien som länkades i början och slutet av enkäten, för att deltagarna skulle kunna höra av sig till oss om så önskades.

Enkätverktyget Sunet survey användes för att Lunds Universitet har implementerat särskilda säkerhetsåtgärder i form utav ägandeskap av uppgifterna som samlas in från enkäten. Ingen personlig information om deltagarna sparas eller förs vidare, och svaren som samlas in används inte till något annat än denna studie.

Dataanalys

Medelvärden av den uppmätta attityden både till transmän och till transkvinnor var positivt skev med en svans av värden till höger, som indikerar att deltagarna överlag hade positiva attityder till transpersoner. På grund av detta log-transformerades deltagarnas medelvärden för att minska skevheten hos datan.

I analysen undersöktes hur deltagarnas värden skiljde sig mellan attityd till transmän och attityd till transkvinnor. Vi testade även om attityderna skilde sig åt beroende på om de svarat att deras kön vid födseln var man eller kvinna, och beroende på om de ansåg sig som feminist eller inte. Detta gjordes genom en mixed design ANOVA med en inomgruppsfaktor, attityd (transmän/transkvinnor), och två mellangruppsfaktorer, kön vid födseln (man/kvinna) och feminist (ja/nej). Post-hoc Tukey test användes för att undersöka statistiskt signifikanta interaktionseffekter.

Av de 162 kvinnor som deltog svarade alla utom 29 att de var feminister, vilket gör det svårt att tolka tvåvägsinteraktionen mellan kön vid födseln och om deltagaren anser sig vara feminist, och trevägsinteraktionen mellan attityd till transmän och transkvinnor, kön vid födseln och om deltagaren anser sig vara feminist eller inte.

Vidare applicering av Levene's test och inspektion av residual plot visade på överträdelse av antagandet om homogenitet för attityder till transmän ($p < 0.05$), och normalitet, trots log-transformationen. Preliminära analyser med icke-parametriska tester som Wilcoxon's rank test och Friedmans test, visade ekvivalenta p -värden. Vidare är variansanalys rimligt robust mot överträdelser av de underliggande antaganden hos testet (Brown & Forsythe, 1974; Levene, 1960), och därmed anses användandet av mixed design ANOVA vara lämpligt. Med bara två beroende variabler är antagandet om sfäricitet alltid uppnått. Inkluderandet av ålder som kovariater i modellen gav ingen skillnad hos de p -värden som erhöles. Undersökningsdesignen var obalanserad och därför användes Type II sum of squares för variansanalysen, vilket rekommenderas av Navarro och Foxcroft (2019).

Resultat

Resultatet av vår mixed design ANOVA ($\alpha = 0.05$) kan ses i tabell 1 (se bilaga 2) och visade statistisk signifikant skillnad mellan deltagarnas attityder till transmän och transkvinnor, $F(1, 419) = 17.04, p < 0.001, \eta^2 = 0.04$, med konfidensintervallet 0.35 ± 0.025 för transmän och 0.37 ± 0.026 för transkvinnor (se figur 1, bilaga 2). Vidare visade analysen en statistiskt signifikant effekt mellan deltagarna på kön vid födseln, där män hade mindre positiva attityder än kvinnor, $F(1, 419) = 19.02, p < 0.001, \eta^2 = 0.04$, med konfidensintervallet 0.42 ± 0.026 för man och 0.30 ± 0.043 för kvinna (se figur 2, bilaga 2). Det var också en statistiskt signifikant effekt att personer som identifierar sig som feminister hade mer positiva attityder jämfört med icke-feminister, $F(1, 419) = 111.51, p < 0.001, \eta^2 = 0.21$, med konfidensintervallet 0.24 ± 0.026 för feminister och 0.48 ± 0.042 för icke-feminister (se figur 3, bilaga 2). Dessutom fanns en statistisk signifikant interaktion mellan attityder till transmän och transkvinnor och kön vid födseln, $F(1, 419) = 5.47, p < 0.05, \eta^2 = 0.01$, och även mellan attityder till transmän och transkvinnor och identifiering som feminist, $F(1, 419) = 11.18, p < 0.001, \eta^2 = 0.03$. Analysen visade också en statistisk signifikant trevägsinteraktion mellan attityder till transmän och transkvinnor, kön vid födseln och identifiering som feminist, $F(1, 419) = 4.04, p < 0.05, \eta^2 = 0.01$. En graf och tabell som visar trevägsinteraktionens marginal means från mixed design ANOVA kan ses i figur 4 och tabell 2 (se bilaga 2).

Tukey test visade att män, jämfört med kvinnor, generellt visade mindre positiv attityd till transmän och transkvinnor ($p < .05$). Män visade ingen statistisk signifikant skillnad i deras attityd till transmän och transkvinnor, medan kvinnor visade mindre positiva attityder till transkvinnor i jämförelse till transmän ($p < .05$). Ingen vidare post-hoc analys gjordes för den statistiska interaktionen angående identifiering som feminist på grund av för lågt antal kvinnor som inte identifierade sig som feminister.

Diskussion

Syftet med studien var att undersöka nivåer av transfobi hos svenskar från 18 år och uppåt, vilket gjordes med en explicit digital enkätundersökning. Vi ville se om det fanns någon skillnad i nivå av transfobi till transmän och transkvinnor, samt om nivån av transfobi skiljer sig mellan män och kvinnor, och mellan feminister och icke-feminister. Kurvans positiva skevhet indikerar att överlag hade deltagarna positiva attityder till transpersoner. Vidare visade resultatet att det fanns statistisk signifikant skillnad på nivåer av transfobi mot

transmän och transkvinnor, vilket ger stöd till vår hypotes om att det förekommer mer transfobi mot transkvinnor än transmän i Sverige.

Resultaten visade vidare stöd för hypotesen att deltagarna som identifierade sig som feminister hade bättre attityder till transpersoner än deltagarna som inte identifierade sig som feminister. Vi fann också stöd för hypotesen att kvinnorna hade generellt bättre attityder till transpersoner, jämfört med männen. Det fanns dessutom en oväntad signifikant interaktionseffekt som visade att enbart kvinnor, och inte män, hade en högre nivå av transfobi mot transkvinnor jämfört med mot transmän. Männen skattade ingen skillnad i transfobi till transmän respektive transkvinnor.

Tyvärr kunde inget post-hoc test göras för att undersöka den statistiska trevägsinteraktionen mellan attityder till transmän och transkvinnor, kön vid födseln (man/kvinna) och identifiering som feminist, eftersom att antalet icke-feministiska kvinnor var för lågt, vilket gör att inga slutsatser kan dras från trevägsinteraktionen.

Majoriteten av dessa resultat var väntade med tanke på vad tidigare statistik och studier från Carrera-Fernández et al.(2014), Hill och Willoughby (2005), Human Rights Campaign (2015), Wang-Jones et al. (2017, 2018) och Winter et al. (2008), har visat, och vad de tre teorierna SDT, den heterosexuella matrisen och hegemonisk maskulinitet innebär. Överraskande framkom det däremot att det endast var statistisk skillnad mellan kvinnornas attityder mellan transmän och transkvinnor, och ingen statistisk skillnad på männens attityder mellan transmän och transkvinnor.

Deltagarna hade överlag en positiv attityd till transpersoner. Däremot, visade resultatet som väntat en större transfobi mot transkvinnor än transmän, vilket kan bero på att den heterosexuella matrisen, och de traditionella binära könsnormerna om vad det innebär att vara man och kvinna, bryts och utmanas av transpersoner. En transkvinna går emot normen om att det som är manligt, och särskilt det som innefattas i den hegemoniska maskuliniteten, är det som är den mest eftersträlvade maskuliniteten med högst dominans i samhället (Butler, 1999; Connell, 1987). När en man bryter mot denna eftersträlvade norm genom att identifiera sig som kvinna, kan det uppstå en känsla av hot mot den status och de samhällsideal mannen har i samhället, vilket kan yttra sig i transfobi mot transkvinnor (Sidanius & Pratto, 1999). Hotet om att mista den sociala hierarkin och viljan att bevara statusen, grundar sig i SDT och den heterosexuella matrisen då män, särskilt minoritetsmän, har mer att förlora och straffas i större utsträckning (Carrera-Fernández et al., 2014; Kimmelmeier, 2015). Eftersom en transkvinna är en person tilldelad könet man vid födseln som identifierar sig som kvinna, kan

transkvinnan ses som en minoritetsman och blir därmed mer utsatt för transfobi. Det speglar även det som framgått av tidigare studier, som också attribuerar det till bland annat kulturella orsaker, som att pojkar/män har högre status och är mer önskvärda i familjestrukturer och samhället (Winter et al., 2008). Det är männen i familjen som ska föra vidare arvet och därmed anses det som en förlust att ens son bryter mot dessa traditionella strukturer genom att identifiera sig som kvinna (Winter et al., 2008).

Att kvinnorna visade en statistisk signifikant skillnad i attityder mellan transkvinnor och transmän, medan männen inte gjorde det, kan bero på att majoriteten av kvinnorna identifierade sig som feminister. Enligt samhällsdebatten som presenterats ovan verkar det finnas en varierande syn från feminister om vad det innebär att vara kvinna, och vissa feminister utmålas därmed som transfober, särskilt mot transkvinnor (Ekis Ekman, 2018; Noaksson & Rapp, 2018). En spekulation är att från ett kvinnligt och feministiskt perspektiv kan en transkvinna ses som en inkräktare som egentligen inte vet vad det innebär att vara kvinna (Ekis Ekman, 2018). Argumentet för detta brukar vara att transkvinnor har levt som män och under denna tid inte upplevt de hinder en ciskvinna möter i samhället (Ekis Ekman, 2018; [Stahre](#), 2021). Vidare argument är att en transkvinna inte kan uppleva de erfarenheter som är typiska och karakteristiska för kvinnor, som till exempel hur det är att ha menstruation och att föda barn ([Stahre](#), 2021). Samtidigt fann vi att de som identifierade sig som feminister hade lägre nivå av transfobi jämfört med de som inte identifierade sig som feminister, vilket skulle kunna bero på att det var fler kvinnor som identifierade sig som feminister, och att kvinnor jämfört med män har lägre SDO som innebär att kvinnor generellt är mindre fördomsfulla (Sidanius et al., 2004).

Att männen däremot inte hade någon statistiskt signifikant skillnad i attityd till transmän och transkvinnor, skulle kunna bero på att båda jämförs med den hegemoniska maskuliniteten på liknande sätt, där de båda grupperna har sämre social status eftersom de avviker från idealet (Connell, 1987). Däremot jämförs inte grupper med varandra på samma sätt som de jämförs med den hegemoniska maskuliniteten, vilket kan vara anledningen till att männen inte hade någon signifikant skillnad i attityd till transmän respektive transkvinnor (Connell, 1987). Dessutom kan anledningen till att männen överlag var mer transfoba vara att de generellt har högre SDO, samt att den hegemoniska maskuliniteten innebär en nedlåtande syn på andra versioner av maskulinitet och femininitet (Connell, 1987; Sidanius et al., 2004). Männen har som sagt mer att förlora när deras status i samhället blir utmanad och vill därför gärna gå tillbaka till att uppfylla den heterosexuella matrisen, vilket kan göras i form av att

bibehålla de satta binära könsnormerna, som i sin tur bidrar till att bibehålla den sociala hierarkin genom att agera utifrån SDT (Kimmelmeier, 2015).

Begränsningar

Urvalet av deltagare till studien var inte slumpmässigt utvalt och är därför inte representativt för den svenska populationen. Däremot kan det vara en indikation på svenskars nivå av transfobi till transpersoner. Enkäten delades på våra privata sociala medier, vilket innebar att urvalet av deltagare lätt kunde bli vinklat till en viss målgrupp med liknande attityder och ideologier som vi själva har. För att undvika detta, och nå andra målgrupper, delade vi enkäten på Reddits största sida för svenskar för att få ett mer nyanserat urval.

I och med att det är en explicit enkätundersökning fick vi bara deltagarnas explicita attityder, och resultaten kan därmed påverkas av social önskvärdhet. Vidare forskning som använder implicita test skulle kunna undersöka skillnader på deltagarnas implicita och explicita nivåer av transfobi.

Det var inte tillräckligt många deltagare med någon annan könsidentitet än (cis)man eller (cis)kvinna för att kunna göra jämförande analyser av cis- kontra icke-cispersoner. Det gör att analyserna och diskussionen som gjorts endast speglar attityder hos cispersoner. Framtida forskning skulle kunna vara kvalitativa undersökningar om icke-transpersoners attityder till transpersoner och vad de aktivt själva gör för att antingen avstigmatisera eller bidra till stigmat som transpersoner erfarar, eller undersöka vad transpersoner själva har för attityder till transpersoner. Det skulle kunna bidra till att ge samhället en mer mångfacetterad och personlig bild av transpersoner och icke-transpersoner.

Fler studier, och replikationsstudier med hög extern validitet, på ämnen om transpersoner hade varit bra för att kunna dra bättre slutsatser. Ett intressant område för framtida forskning är jämförande studier med andra länder, framförallt mellan Sverige och Kanada, eftersom de rankas som två av de HBTQ-vänligaste länderna i världen. Genom att forska inom ämnen om transpersoner kan det hjälpa transrörelsen att avstigmatisera och slå hål på myter som finns runt dem. Hittar man korrelationer och upprepande mönster om transfobi skulle man kunna börja studera kausala samband, vilket i sin tur kan leda till att minska transfobin, minoritetsstressen och stereotypotet i samhället.

Framtida forskning skulle vidare kunna undersöka de feministiska aspekterna på djupet, för att till exempel se om kvinnors negativa attityder till transkvinnor, som vår studie visade på, skulle kunna bero på den uppmålade och anklagande bild av att radikalfeminister

har en exkluderande inställning till transkvinnor. Vidare studier kan därför operationalisera vad som menas med feminist, för att veta vilken typ av feministers attityder det är man undersöker. Dessutom kan vidare forskning titta på ett balanserat antal manliga och kvinnliga feminister och icke-feminister för att kunna analysera trevägsinteraktionen mellan kön vid födsel, identifiering som feminist, och attityd till transmän och transkvinnor.

Implikationer

Vårt resultat bidrar till en kartläggning av svenskars attityder till transpersoner, och lyfter fram attitydskillnader mellan män och kvinnor, samt mellan feminister och icke-feminister. Genom att göra studier som denna bidrar det till en grund för framtida forskning, samtidigt som det synliggör bristerna i nuvarande studier och därmed behovet av att göra fler undersökningar på ämnet. Det bidrar även till att belysa bias mot transpersoner, som i sin tur kan hjälpa samhället att se och förstå diskrimineringen transpersoner utsätts för från olika håll. Detta kan bidra till transpersoners upplevelse att de är en del av relevant och viktig forskning, och inte endast en minoritetsgrupp.

Slutsats

Vårt resultat antyder att svenskar kan ha starkt positiva attityder till transpersoner. Dock ser vi också att bland kvinnor som svarat på vår enkät så var attityderna mindre positiva gentemot transkvinnor än mot transmän. Männerna hade ingen skillnad i attityd mot transkvinnor respektive mot transmän, med de hade överlag lite mer transfobi än kvinnor. Vi såg slutligen att icke-feminister hade mer transfobi än feminister. I och med att denna studie inte är representativ skulle det behövas fler och bättre undersökningar på ämnet för att kunna dra generella slutsatser. Det skulle även vara intressant att göra fler jämförande studier mellan Sverige och andra länders attityder till transpersoner för att se om det korrelerar med resultaten från "LGBTQ+ Travel Safety Index". Samt göra undersökningar som operationaliserar begreppet feminist, för att kunna dra slutsatser om attityder till transpersoner inom den nyanserade gruppen feminister. Dessa studier på ämnet om attityder till transpersoner skulle i längden kunna bidra till bredare förståelse och avstigmatisering av minoritetsgrupper såsom transpersoner.

Referenser

- Berglund, F. & Rostam, J. (20 januari 2021). Köerna till könsbekräftande vård måste bli kortare. *Dagens Medicin*. <https://www.dagensmedicin.se/opinion/debatt/koerna-till-konsbekraftande-var-d-maste-bli-kortare/>
- Billard, T. J. (2018). Attitudes toward transgender men and women: Development and validation of a new measure. *Front. Psychol.* 9(387). doi:10.3389/fpsyg.2018.00387
- Brown, M. B., & Forsythe, A. B. (1974). Robust tests for the equality of variances. *Journal of the American Statistical Association*, 69(346), 364-367. doi:10.2307/2285659
- Bukhari, S., Mushtaq, H., & Aurangzaib, S. (2016). Attitudes towards transgender: A study of gender and influencing factors. *Journal of Gender & Social Issues*, 15(2), 93–112.
- Butler, J. (1999). *Gender trouble: feminism and the subversion of identity*. New York: Routledge.
- Carrera-Fernández, M. V., Lameiras-Fernández, M., Rodríguez-Castro, Y., & Vallejo-Medina, P. (2014). Spanish adolescents' attitudes toward transpeople: Proposal and validation of a short form of the genderism and transphobia scale. *Journal of Sex Research*, 51(6), 654-666. DOI: 10.1080/00224499.2013.773577
- Connell, R. (1987). *Gender and power: society, the person and sexual politics*. Cambridge: Polity in association with Blackwell.
- Connell, R. W., & Messerschmidt, J. W. (2005). Hegemonic masculinity: Rethinking the concept. *Gender & Society*, 19(6), 829–859.
<https://doi.org/10.1177/0891243205278639>
- Ekis Ekman, K. (26 februari 2018). Könet i knoppen. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/kultur/a/wE8VAP/konet-i-knoppen>
- Ekis Ekman, K. (2021). *Om könets existens: tankar om den nya synen på kön*. Stockholm: Bokförlaget Polaris.
- Farrokhzad, A. (26 januari 2018). Feminism för dårar. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/kultur/a/Kvp5nE/feminism-for-darar>
- Fergusson, A. & Fergusson, L. (23 mars 2021). *The 150 worst (& safest) countries for LGBTQ+ travel in 2021*. <https://www.asherfergusson.com/lgbtq-travel-safety/>
- Folkhälsomyndigheten (2015). *Hälsan och hälsans bestämningsfaktorer för transpersoner. En rapport om hälsoläget bland transpersoner i Sverige*. (Artikelnummer: 15038)
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/c5ebbb0ce9aa4068aec8a5eb5e02bafc/halsan-halsans-bestamningsfaktorer-transpersoner.pdf>

- Folkhälsomyndigheten (2020). *Psykisk ohälsa, suicidalitet och självskada bland unga transpersoner. En kvalitativ intervjustudie om riskfaktorer, skyddsfaktorer och möjliga förbättringar i samband med psykisk ohälsa.* (Artikelnummer: 19096)
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/p/psykisk-ohalsa-suicidalitet-och-sjalvskada-bland-unga-transpersoner/?pub=75747>
- Gäredal, M. (2013). Kön, trans och cis. I H. Olsson & T. Eriksson (Red.), *Den onaturliga naturen: kunskapsmaterial om sexualitet och kön för lärare i naturkunskap och biologi på gymnasiet* (s.135-145). Stockholm: Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU).
- Hagerblom Sjökvist, E. (16 november 2020). Ifrågasätt könsnormer, inte konstllhörighet. *Feministiskt Perspektiv*. <https://feministisktperspektiv.se/2020/11/16/ifragasatt-konsnormer-inte-konstllhorighet/>
- Hansson, M. (19 augusti 2020). Låt unga transpersoner få rätt till behandling. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/debatt/a/Vbyq71/lat-unga-transpersoner-fa-ratt-till-behandling>
- Hill, D. B., & Willoughby, B. L. B. (2005). The development and validation of the genderism and transphobia scale. *Sex Roles*, 53(7-8), 531–544.
- Human Rights Campaign. (2015). *Addressing anti-transgender violence: Exploring realities, challenges and solutions for policymakers and community advocates*.
<http://assets2.hrc.org/files/assets/resources/HRC-AntiTransgenderViolence-0519.pdf>
- Kemmelmeier, M. (2007). Social dominance theory. *The Blackwell Encyclopedia of Sociology*. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1002/9781405165518.wbeoss321.pub2>
- Kupers, T. A. (2005). Toxic masculinity as a barrier to mental health treatment in prison. *Journal of Clinical Psychology*, 61(6), 713–724. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1002/jclp.20105>
- Landen, M., & Innala, S. (2000). Attitudes toward transsexualism in a Swedish national survey. *Archives of Sexual Behavior*, 29(4), 375–388.
- Levene, H. (1960). Robust tests for equality of variances. I I. Olkin (Red.), *Contributions to probability and statistics: essays in honor of Harold Hotelling* (s.278-292). Stanford University Press.
- Navarro, D. J., & Foxcroft, D. R. (2019). *Learning statistics with jamovi: a tutorial for psychology students and other beginners*. (Version 0.70). DOI: 10.24384/hgc3-7p15

- Noaksson, E. & Rapp, H. (26 januari 2018). Kön – en kamp på liv och död. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/kultur/a/Xw6pPn/kon--en-kamp-pa-liv-och-dod>
- Palacios, D. & Rostam, J. (13 maj 2020). Alla som behöver måste få vård för sin könsdysfori. *Göteborgs-Posten*. <https://www.gp.se/debatt/alla-som-beh%C3%B6ver-m%C3%A5ste-f%C3%A5-v%C3%A5rd-f%C3%B6r-sin-k%C3%B6nsdysfori-1.27935862>
- Pew Research Center. (7 juli 2020). *61% of U.S. women say 'feminist' describes them well; many see feminism as empowering, polarizing*. <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2020/07/07/61-of-u-s-women-say-feminist-describes-them-well-many-see-feminism-as-empowering-polarizing/>
- Reimer, M. (10 mars 2021). I grunden finns två kön – låt oss behålla dem. *Dagens Samhälle*.
<https://www.dagensamhalle.se/opinion/gastkronika/i-grunden-finns-tva-kon-lat-oss-behalla-dem/>
- Rich, A. (1980). Compulsory heterosexuality and lesbian existence. *Signs*, 5(4), 631–660.
- Sidanius, J., & Pratto, F. (1999). *Social dominance: an intergroup theory of social hierarchy and oppression*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sidanius, J., Pratto, F., van Laar, C & Levin, S. (2004). Social dominance theory: its agenda and method. *Political Psychology*, 25(6), 845-880.
- Socialstyrelsen (2020a). *Utvecklingen av diagnosen könsdysfori: förekomst, samtida psykiatriska diagnoser och dödlighet i suicid*. (Artikelnummer 2020-2-6600).
<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/ovrigt/2020-2-6600.pdf>
- Socialstyrelsen (12 februari 2020b). *Vanligt med flera psykiatriska diagnoser hos personer med könsdysfori*. <https://www.socialstyrelsen.se/om-socialstyrelsen/pressrum/press/vanligt-med-flera-psykiatriska-diagnoser-hos-personer-med-konsdysfori/>
- Stahre, U. (4 mars 2021). Transkvinnor stängs ute – en kris för feminismen. *Aftonbladet*.
<https://www.aftonbladet.se/kultur/a/GawrvJ/transkvinnor-stangs-ute--en-kris-for-feminismen>
- Statens offentliga utredningar (2017). *Transpersoner i Sverige: förslag för stärkt ställning och bättre levnadsvillkor* (SOU 2017:92). Stockholm: Wolters Kluwer.
<https://www.regeringen.se/4adda9/contentassets/3e2e892900fc4034a9d822413fdae7/transpersoner-i-sverige---forslag-for-starkt-stallning-och-battre-levnadsvillkor>

- Wang-Jones, T. “T.” S., Alhassoon, O. M., Hatrup, K., Ferdman, B. M., & Lowman, R. L. (2017). Development of gender identity implicit association tests to assess attitudes toward transmen and transwomen. *Psychology of Sexual Orientation and Gender Diversity, 4*(2), 169–183. <https://doi.org/10.1037/sgd0000218>
- Wang-Jones, T. “Tie” S., Hauson, A. O., Ferdman, B. M., Hatrup, K., & Lowman, R. L. (2018). Comparing implicit and explicit attitudes of gay, straight, and non-monosexual groups toward transmen and transwomen. *International Journal of Transgenderism, 19*(1), 95–106. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1080/15532739.2018.1428138>
- Winter, S., Webster, B., & Cheung, P. (2008). Measuring Hong Kong undergraduate students’ attitudes towards transpeople. *Sex Roles, 59*(9–10), 670–683. <https://doi-org.ludwig.lub.lu.se/10.1007/s11199-008-9462-y>

Appendix

Bilaga 1 - ATTMW och svensk översättning

Originallet av Attitudes toward Transgender Men and Women Scale (ATTMW):

ATTM

Transgender men will never really be men
Transgender men are not really men
Transgender men are only able to look like men, but not be men
Transgender men are unable to accept who they really are
Transgender men are trying to be someone they're not
Transgender men seem absolutely normal to me (R)*
Transgender men are denying their DNA
Transgender men cannot just "identify" as men
Transgender men are misguided*
Transgender men are unnatural
Transgender men don't really understand what it means to be a man
Transgender men are emotionally unstable*

ATTW

Transgender women will never really be women
Transgender women are only able to look like women, but not be women
Transgender women are not really women
Transgender women are trying to be someone they're not
Transgender women are unnatural
Transgender women don't really understand what it means to be a woman
Transgender women cannot just "identify" as women
Transgender women are unable to accept who they really are
Transgender women only think they are women*
Transgender women are defying nature*
Transgender women are denying their DNA
There is something unique about being a woman that transgender women can never experience*

*: Unika items för skalan.

(R): Omvänd, positiv formulering av item/fråga.

Svensk översättning av skalan Attitudes toward Transgender Men and Women Scale (ATTMW):

ATTM

Transmän kommer aldrig riktigt att vara män

Transmän är inte riktigt män

Transmän kan bara se ut som män, men inte vara män

Transmän är oförmögna att acceptera vem de verkligen är

Transmän försöker vara någon de inte är

Transmän verkar helt normala för mig (R)

Transmän förnekar sitt DNA

Transmän kan inte bara "identifiera sig" som män

Transmän är onaturliga

Transmän förstår inte riktigt vad det innebär att vara en man

Transmän har jag ingenting emot (R)

Transmän gillar jag (R)

Transmän känner jag positivt inför (R)

Transmän är riktiga män (R)

ATTW

Transkvinnor kommer aldrig riktigt att vara kvinnor

Transkvinnor kan bara se ut som kvinnor, men inte vara kvinnor

Transkvinnor är inte riktigt kvinnor

Transkvinnor försöker vara någon de inte är

Transkvinnor är onaturliga

Transkvinnor förstår inte riktigt vad det innebär att vara en kvinna

Transkvinnor kan inte bara "identifiera sig" som kvinnor

Transkvinnor kan inte acceptera vem de verkligen är

Transkvinnor förnekar sitt DNA

Transkvinnor verkar helt normala för mig (R)

Transkvinnor har jag ingenting emot (R)

Transkvinnor gillar jag (R)

Transkvinnor känner jag positivt inför (R)

Transkvinnor är riktiga kvinnor (R)

De kursiverade items är skrivna av oss, för att få en mer balanserad skala.

(R): Omvänd, positiv formulering av item.

Bilaga 2 - Tabeller och figurer

Tabell 1

Within Subjects Effects

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	p	η^2_p
Transpersoner	0.03353	1	0.03353	17.04	<.001	0.039
Transpersoner * Kön tilldelad vid födsel	0.01076	1	0.01076	5.47	0.020	0.013
Transpersoner * Identifiering: Feminist eller inte feminist	0.02199	1	0.02199	11.18	<.001	0.026
Transpersoner * Kön tilldelad vid födsel * Identifiering: Feminist eller inte feminist	0.00795	1	0.00795	4.04	0.045	0.010
Residual	0.82452	419	0.00197			

Note. Type 2 Sums of Squares

Between Subjects Effects

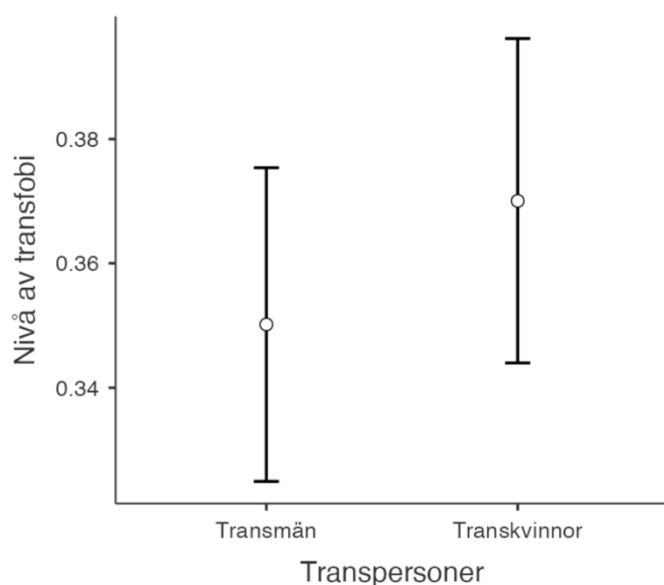
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	p	η^2_p
Kön tilldelad vid födsel	1.7547	1	1.7547	19.018	<.001	0.043
Identifiering: Feminist eller inte feminist	10.2884	1	10.2884	111.509	<.001	0.210
Kön tilldelad vid födsel * Identifiering: Feminist eller inte feminist	0.0725	1	0.0725	0.786	0.376	0.002
Residual	38.6592	419	0.0923			

Note. Type 2 Sums of Squares

Tabell 1: Tabell som visar huvudeffekterna och interaktionseffekterna av variablerna attityd till transpersoner (transmän/transkvinnor), kön tilldelad vid födseln (man/kvinna), feminist/icke-feminist.

Figur 1

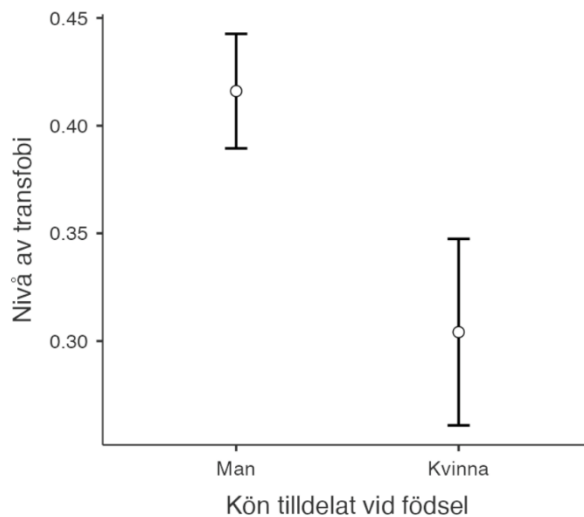
Transpersoner

Figur 1: Graf av konfidensintervallet 95% med log-transformerade värden för nivå av transfobi till transmän respektive transkvinnor. Transmän 0.35 ± 0.025 och transkvinnor 0.37 ± 0.026 .

Figur 2

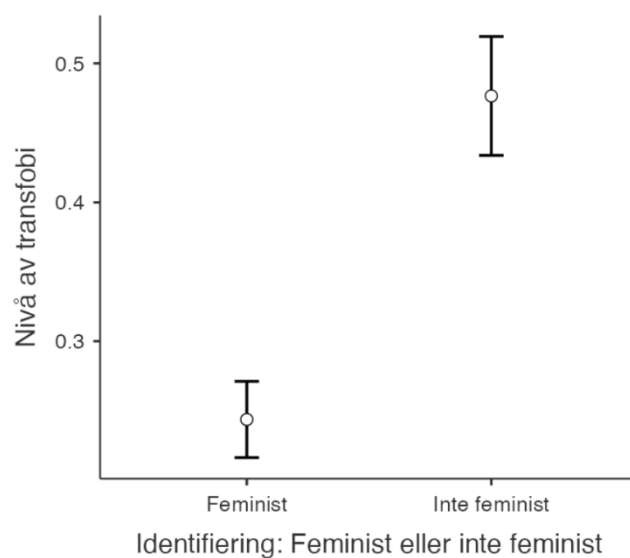
Kön tilldelat vid födsel

Figur 2: Graf av konfidensintervallet 95% med log-transformerade värden för nivå av transfobi beroende på kön tilldelat vid födseln, man respektive kvinna. Man 0.42 ± 0.026 och kvinna 0.30 ± 0.043 .

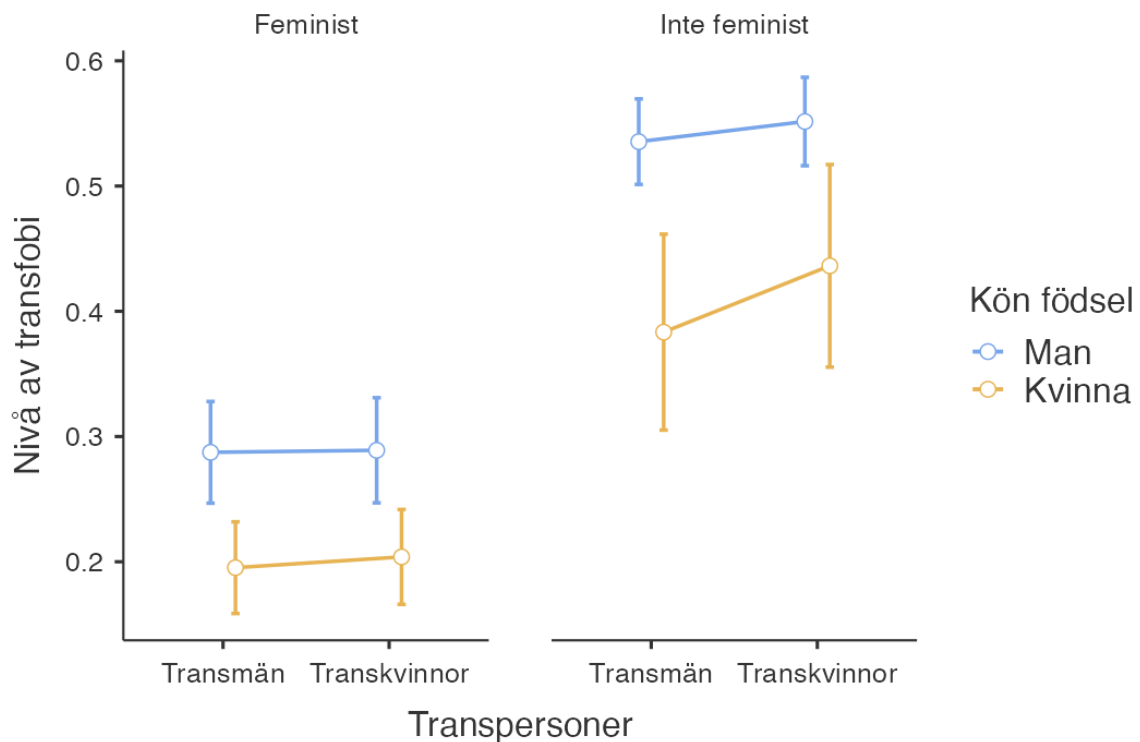
Figur 3

Identifiering: Feminist eller inte feminist

Figur 3: Graf av konfidensintervallet 95% med log-transformerade värden för nivå av transfobi beroende om deltagaren identifierar sig som feminist respektive icke-feminist. Feminist 0.24 ± 0.026 och icke-feminist 0.48 ± 0.042 .

Figur 4

Figur 4: Graf som beskriver estimated marginal means från mixed design ANOVA. Log-transformerade medelvärden av nivåer av transfobi till transmän och transkvinnor visas beroende på tilldelat kön vid födseln, samt om deltagarna identifierar sig som feminist eller icke-feminist.

Tabell 2

Estimated Marginal Means - Transpersoner * Kön födsel * Feminist

Feminist	Kön födsel	Transpersoner	Mean	SE	95% Confidence Interval	
					Lower	Upper
Feminist	Man	Transmän	2.23	0.132	1.97	2.49
		Transkvinnor	2.26	0.138	1.99	2.53
	Kvinna	Transmän	1.76	0.119	1.52	1.99
		Transkvinnor	1.82	0.124	1.57	2.06
Inte feminist	Man	Transmän	3.84	0.111	3.62	4.05
		Transkvinnor	3.99	0.116	3.76	4.21
	Kvinna	Transmän	2.79	0.254	2.29	3.29
		Transkvinnor	3.15	0.266	2.63	3.67

Tabell 2: Tabell som beskriver estimated marginal means från mixed design ANOVA och visar trevägsinteraktionen mellan attityd till transmän och transkvinnor, kön vid födsel och identifiering som feminist. Medelvärdena visar nivå av transfobi på en skala mellan 1 till 7, där höga värden indikerar en högre nivå av transfobi.

Bilaga 3 - Enkäten

Bakgrundsfrågor

Här följer ett antal bakgrundsfrågor.

1. Vilket kön tilldelades du vid födseln?

- Man
- Kvinna

2. Vilket kön identifierar du dig som?

- Man
- Kvinna
- Transman
- Transkvinna
- Icke-binär
- Genderfluid
- Annat (skriv i fältet nedan)

3. Ange din ålder

4. Vad är din sysselsättning?

- Studerande
- Arbetande
- Arbetsökande
- Pensionär
- Sjukskriven
- Deltidssjukskriven
- Föräldraledig
- Annat

5. Identifierar du dig som feminist?

- Ja
 Nej

Attityd till transmän

Här följer några frågor om hur du ser på transmän. Transman definieras som en person som fick det juridiska könet "Kvinna" vid födseln, men som är/identifierar sig som en man. En transman behöver inte ha genomgått en könsbekräftande behandling för att identifieras som transman. Svara som du känner.

6.

	Håller inte alls med	Håller inte med	Håller delvis inte med	Håller varken med eller inte	Håller delvis med	Håller med	Håller med fullständigt
Transmän känner jag positivt inför	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transmän kommer aldrig riktigt att vara män	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transmän är oförmögna att acceptera vem de verkligen är	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transmän har jag ingenting emot	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transmän är inte riktiga män	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transmän försöker vara någon de inte är	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transmän kan bara se ut som män, men inte vara män	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transmän är riktiga män	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transmän verkar helt normala för mig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transmän förnekar sitt DNA	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transmän gillar jag	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transmän kan inte bara "identifiera sig" som män	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transmän är onaturliga	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transmän förstår inte riktigt vad det innebär att vara en man	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Attityd till transkvinnor

Här följer några frågor om hur du ser på transkvinnor. Transkvinna definieras som en person som fick det juridiska könet "Man" vid födseln, men som är/identifierar sig som kvinna. En transkvinna behöver inte ha genomgått en könsbekräftande behandling för att identifieras som kvinna. En man som ibland klär sig i kvinnokläder anses vara en transvestit och inte en transkvinna. Svara som du känner.

7.

	Håller inte alls med	Håller inte med	Håller delvis inte med	Håller varken med eller inte	Håller delvis med	Håller med	Håller med fullständigt
Transkvinnor är riktiga kvinnor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transkvinnor försöker vara någon de inte är	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transkvinnor är onaturliga	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transkvinnor kan inte acceptera vem de verkligen är	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transkvinnor förnekar sitt DNA	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transkvinnor gillar jag	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transkvinnor förstår inte riktigt vad det innebär att vara en kvinna	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transkvinnor verkar helt normala för mig	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transkvinnor är inte riktiga kvinnor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transkvinnor kan inte bara "identifiera sig" som kvinnor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transkvinnor har jag ingenting emot	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transkvinnor kommer aldrig riktigt att vara kvinnor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transkvinnor kan bara se ut som kvinnor, men inte vara kvinnor	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Transkvinnor känner jag positivt inför	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Avslutning

Vi vill gärna veta vad du tror studien handlar om och om du har några kommentarer.

8. Vad tror du studien handlar om?

9. Har du några kommentarer på frågorna?

Tack för din medverkan!

Denna studie är utförd av två kandidatstudenter vid Lunds Universitet och har inget samarbete med nedanstående stödgruppsföreningar.

Har du frågor om studien kan du höra av dig till oss på e.gunnarssonxm.durge@gmail.com.

Om du vill veta mer om transcommunityn kan du läsa mer på hemsidorna nedan.

RFSU

<https://www.rfsu.se>

Transammans - Förbundet för transpersoner och närstående

<https://www.transammans.se>

Transformering

<https://transformering.se>

Bilaga 4 - Ordlista

Transsexuell - en person som “upplever sig vara av ett annat kön än det juridiska kön man tilldelades vid födseln och har en vilja att förändra kroppen helt eller delvis med exempelvis kirurgi eller hormonbehandling. Ofta hör man att transsexuella önskar genomgå ett könsbyte. [...] Insikten om att man är transsexuell kan komma redan som barn. För många kommer det i tonåren eller senare i livet. Transsexualism är en medicinsk diagnos som för en del innebär ett övergångsstadium tills man har korrigerat sin kropp (genomgått transition). En del fortsätter att se sig själva som transsexuella även efter könskorrigeringen” (Gäredal, 2013).

Transperson - kallas även transgender efter den engelska termen, och är “ett brett begrepp som kan betyda olika saker för olika personer. Vissa definierar det som att vilja korrigera delar av sin kropp men utan att vara transsexuell. En del definierar det som att vara transsexuell men inte vilja korrigera sin kropp. Andra definierar det som att man helt enkelt inte passar in i det kön man har rent juridiskt. Många anser också att transgender i sig inte är en könsidentitet utan ett sätt att förklara hur man förhåller sig till eller uttrycker sin könsidentitet” (Gäredal, 2013).

Transvestit - beskriver “den person som mer eller mindre ofta, helt eller delvis, använder sig av ett annat könsuttryck än det som följer normen för ens kön. Det kan handla om kläder, kroppsspråk, röstläge och andra attribut. Vissa personer klär om helt, andra har bara några enstaka detaljer eller plagg. Biologiska och juridiska män som ibland klär sig i typiska kvinnokläder är nog den mest välkända formen av transvestism. Givetvis finns det många andra transvestiter också. Men när det exempelvis gäller biologiska och juridiska kvinnor som ibland klär sig i typiska manskläder så brukar det inte märkas så mycket: det är helt enkelt mer socialt accepterat att vara tjej i killkläder och man sticker inte ut på samma sätt. Att vara transvestit är inte samma sak som att vara dragqueen eller dragking. Det är också viktigt att komma ihåg att alla som inte följer normer för könsuttryck inte är transvestiter, huruvida man är transvestit eller inte definierar man själv” (Gäredal, 2013).

Transfobi - “En uppfattning eller en medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på transpersoner som grupp eller individer” (Folkhälsomyndigheten, 2015).

Biologiskt kön - påverkas av “bland annat könshormonnivåer i kroppen, könsorganets utseende och övrig anatomi som är karakteristiskt för det biologiska könet. De flesta personer kategoriseras som något av de biologiska könen man eller kvinna. [...] De faktorer som kan

sågas kategorisera en persons biologiska kön varierar mycket inom de biologiska könskategorierna man och kvinna. Storlek och utseende på könsorgan, bröst, hår- och skäggväxt och andra biologiska könsfaktorer skiljer sig bland biologiska kvinnor och biologiska män. Både vad det gäller hur kroppar och könsorgan ser ut, hormonnivåer och andra faktorer finns det variationer, och man har helt enkelt bestämt en gräns mellan vad som ska klassas som en biologisk man och vad som ska klassas som en biologisk kvinna. Det finns inget biologiskt facit över hur en kvinna eller en man ska definieras, och gränsen mellan olika kön är många gånger ganska diffus” (Gäredal, 2013).

Juridiskt kön - “I Sverige finns det bara två juridiska kön – man och kvinna - och det bestäms för varje individ oftast utifrån vilket biologiskt kön ett barn anses ha vid födseln. Vilket juridiskt kön en person har står sedan i passet. Svenska personnummer är också könsbundna: juridiska kvinnor har en jämn siffra som den näst sista siffran i personnumret medan juridiska män har en udda siffra. [...] Ett juridiskt kön kan man också tilldelas vid en könskorrigering, då man kan ansöka om och erhålla ett nytt juridiskt kön” (Gäredal, 2013).

Könsuttryck - är “ofta den första aspekten av en persons kön som omgivningen kommer i kontakt med. En persons könsuttryck utgörs av hur personen ser ut, klär sig, sminkar sig, hur den har håret och så vidare. Könsuttrycket innefattar också kroppsspråk och hur personen beter sig. Hur omgivningen uppfattar en persons kön har ofta stor betydelse för hur den personen blir bemött, eftersom det i samhället finns starka normer kring kön. [...] Man kan säga att det finns lika många könsuttryck som det finns människor. Många könsuttryck följer normerna för hur en man respektive en kvinna förväntas se ut. Andra könsuttryck är odefinierbara, något annat än man eller kvinna eller både och” (Gäredal, 2013).

Könsidentitet - beskriver det kön en person identifierar sig som. “Det finns flera olika könsidentiteter, där man och kvinna är de vanligaste. Man kan också definiera sig som något mellan eller bortom man och kvinna, eller inte vilja ha någon könsidentitet alls. Personer som inte definierar sig som vare sig man eller kvinna kan exempelvis använda identiteterna intergender, nongender och/eller transgender. Det är möjligt att växla mellan könsidentiteter eller att samtidigt ha mer än en könsidentitet” (Gäredal, 2013).

Könsbekräftande behandling - “Den medicinska, sociala och juridiska process som transexuella och vissa andra transpersoner kan gå igenom. Könskorrigering innebär att man ändrar sin kropp med hjälp av hormoner och/eller operationer så att den bättre stämmer överens med ens könsidentitet. Man kan också ändra kroppen med hjälp av bland annat röstträning och hårborttagning.” (Folkhälsomyndigheten, 2015). “Den behandling som en del

transpersoner väljer att genomgå för att kroppen ska stämma bättre överens med könsidentiteten. Behandlingen kan till exempel bestå av hormonbehandling, bröst- eller genitalkirurgi, hårborttagning, röstbehandling och psykoterapi. Tidigare användes begreppen könskorrigering och könsbyte” (Folkhälsomyndigheten, 2020).

Könsdysfori - “en uttalad upplevelse av att könsidentiteten inte stämmer överens med det kön som registrerades vid födseln. Upplevelsen medför ofta ett lidande” (Socialstyrelsen, 2020a).

Icke-binär - “Icke-binär: En person som identifierar sig som mellan eller bortom könsuppdelningen i kvinna eller man. Ibland används ”icke-binär” som ett paraplybegrepp för olika könsidentiteter som inte följer tvåkönsnormen.” (Folkhälsomyndigheten, 2015)

Cisperson - “en person vars könsidentitet och könsuttryck stämmer överens med det kön man tilldelades vid födseln” (Folkhälsomyndigheten, 2015).